

Kunstigt nøgen

Genforhandlet GenAI i Arvida Byströms *In the Clouds*

I sin bog *In the Clouds* (2024) eksperimenterer kunstner, fotograf og model Arvida Byström med AI-genereret nøgenhed. Bogen er en kunstnerisk undersøgelse af GenAIs tekniske og visuelle koder; gennem sine visuelle iscenesættelser undersøger Byström autenticitet, begær og pornificering fra et digitalt feministisk perspektiv og udstiller platformskulturens seksualiserede blik på kvindekroppen.

LONE KOEFOED HANSEN

Lektor, ph.d.

koefoed@cc.au.dk

ORCID 0000-0002-9877-6362

Digital design og Informationsvidenskab
Aarhus Universitet
Danmark

SØREN BRO POLD

Lektor, ph.d.

pold@cavi.au.dk

ORCID 0000-0002-8924-2772

Digital design og Informationsvidenskab
Aarhus Universitet
Danmark

ABSTRACT

The Swedish artist Arvida Byström published *In the Clouds* in 2024. In this article, we analyze the artistic project and publication as a fourth-wave feminist examination of AI-generated imagery. Utilizing the app *Undress* to produce photorealistic nude images of her "AI-self," Byström investigates how generative AI (GenAI) and digital platforms create and reinforce a sexualized, heteronormative masculine gaze on the female body. Combining performative experiments, audience interaction on the platform *Sunroom*, and a visual progression from pornographic ideals to glitch aesthetics, Byström explores how GenAI can function as a means for critique, subversion, and emancipation. The article discusses how Byström's artistic approach challenges traditional notions of authenticity, desire, and pornification. Through appropriating technological and visual codes, she reclaims agency of her digital representation. Situating her project within broader artistic contexts and theories concerning the digital gaze, platform culture, and glitch aesthetics, we argue that *In the Clouds* critically exposes and creatively renegotiates the visual and cultural frameworks in which generative AI is enmeshed.

Vil man åbne bogen *In the Clouds* (Byström, 2024), skal man først skrue en piercingstav fra hinanden. Staven gennemborer siderne, er lavet i kirurgisk stål og prydes af en indfattet rød similisten. Mens man skruer, spejles ens ansigt og hænder i det glittede sorte omslag, som er præget med tekst i lyserød metallic: "Imagine being", "raw and real...", "In the Clouds with Arvida Byström" står der med svungen tekst på forsidens øverste halvdel, mens den nederste udgøres af en oval udstansning, der viser et udsnit af bogens første side (se Ill. 1). Form og prægning minder om en portrætramme fra forne tider, men portrættet bag den udskårne ramme er kontemporært og temmelig 'juicy': vi ser det midterste af en nøgen kvinde; en lyshudet torso beskåret så brystvorter og køn lige præcis ikke ses, i midten en talje markeret med et lyserødt silkebånd samt en navle-piercing, hvis pynt er en rød similisten samt en lille sølvfarvet 'charm', der forestiller en siddende kvindekrop set fra siden. Når man får skruet staven fra hinanden og åbner bogen til første side, ser man resten af kroppen; nøgen, lys, uden kropsbehåring, armene hængende langs siden, mørkt hår tilbagestrøget og samlet på ryggen, ansigtet i neutrale folder og med blikket rettet øverst til venstre bag kameraet. Her på bogens første side står kvinden helt nøgen og tager imod læserens blik. Eller gør hun? Hvad er det, vi ser?

Bogens forfatter er den svenske kunstner, fotograf og model Arvida Byström, og den indeholder dels en række fotorealistiske nøgenbilleder af en person med hendes ansigt, og dels tre tekster af hhv. Slavoj Žižek, C/M Edenborg og Oliva Kan-Sperling samt en introduktion af ArvidaAI. Introduktionen præsenterer projektet som en "provokativ rejse gennem mit AI-selvs linse, hvor det sensuelle og det intellektuelle er omslynget i en lokkende dans" (Byström, 2024, p. 9). Tidligt i bogen bliver det altså gjort klart, at det ikke blot er Byström, vi kigger på, men hendes "AI-selv". Projektet rejser dermed

ILL. 1 — Arvida Byström: *In the Clouds*, omslag. Bragt med tilladelse.

nogle spørgsmål om AI-billeder og besvarer dem ved at eksperimentere med kunstig genereret nøgenhed i en række billeder, der – efterhånden som man bladrer sig gennem bogen – bevæger sig fra den sensuelle, sexede krop over det pornografiske og til sidst fremviser fejlkonstruerede AI-kroppe. Byströms projekt er en kunstnerisk undersøgelse af den generative AI (GenAI), som i stigende grad gennemtrænger vores platformskultur, f.eks. med tekster skrevet af ChatGPT, musik skabt af Riffusion, og billeder lavet af visuelle generatorer som Stable Diffusion, Dall-E, Midjourney eller, som i Byströms tilfælde, den mere specialiserede app med det sigende navn UnDress. Som vi vil komme ind på nedenfor, er *In the Clouds* i tråd med Byströms øvrige kunstneriske praksis, hvor hun ofte sætter sin egen krop i spil, når hun undersøger visuel kultur og her altså en AI-genereret pornoficeret en af slagsen.

Med den følgende analyse af *In the Clouds* spørger vi til, hvordan projektet undersøger de måder, hvorpå AI-billeder kommer os i møde og indfanger os. Den generelle ramme for Byströms projekt og vores analyse heraf er GenAIs måde at skabe indhold på, herunder træningssæt, formålsforståelse og indlejrede kulturelle koder. Konkret diskuterer vi, hvordan projektet tematiserer såvel afsender- som modtagerpositioner, herunder hvad vi kigger på, hvorfor vi kigger, og hvordan vores blik er indlejret i de genererede billeder. Vi undersøger hermed, hvordan Byströms auto-genererede nøgenhed afspejler det heteronormative, maskuline, kulturelt kodede og seksualiserede blik på den kvindelige krop, samtidig med at det kunstneriske projekt, som bogen markerer afslutningen på, tydeligvis også afsøger, omvender og gentilegner sig dette blik og gør det til sit eget.

AI-platformsporno – Undress.app og Sunroom.so

Som bogens titel antyder, foregår projektet i skyerne. Bogens titel er oplagt at forstå metaforisk: på engelsk betyder at være 'i skyerne', at man har mistet jordforbindelsen og bruger energi på noget, der ikke er vigtigt, og hvis man er meget begejstret for noget (f.eks. forelsket), kan man være 'on cloud nine'. Derudover er det jo også et ord for, at det meste computerbrug efterhånden foregår 'i skyen', dvs. på servere/computere som ens enhed taler med, og som står andre steder, typisk i store datacentre. Her får man som bruger adgang til at bruge de tjenester og digitale produkter, som udbydes af de firmaer, som ejer platformen, her i 2025 er det f.eks. kinesiske TikTok eller de store amerikanske: Meta (Instagram, Facebook), Microsoft, Amazon, Apple og Google. Når man bruger platformene, anvender man typisk et login, og man opbevarer også sin data 'i skyen', og det er derfor platformene, der bestemmer, hvad man må og ikke må gøre. Adgang til data og service er således underlagt de regler, som udbyderne stiller op, og det er en vigtig baggrund for Byströms værk, ligesom fremkomsten af billedmanipulation ved hjælp af GenAI er. Vi uddyber nedenfor, men det handler kort sagt om, hvordan forskellige platforme sætter forskellige betingelser og dermed giver forskellige muligheder og restriktioner for at benytte GenAI til billedmanipulation, særligt ift. kvindekroppe.

Bogens indledning forklarer kort processen bag billederne, hvilket inddrager GenAI og platforme, konkret platformstjenesten Undress:

Åh, den der 'Undress.app'? Det er lidt af et trip. Forestil dig, at du tager et helt uskyldigt foto og derefter, med lidt digital magi, afklæder det til sin bare nøgenhed – eller i hvert fald en version af den. Det er som at skrælle lag af, men i stedet for tøj skræller man pixels væk. Appen bruger kunstig intelligens til at forestille sig billedet, som om jeg var nøgen, og skaber en illusion, der er overbevisende nok til, at man begynder at tvivle på, hvad der er virkeligt, og hvad der ikke er. (Byström, 2024, p. 9)

Undress.app er en webbaseret app, der som beskrevet muliggør at tage et billede af en person og virtuelt afklæde hende, det vil sige at bruge AI til at generere et billede af en nøgen krop, som passer til det fotograferede hoved og ansigt. Der findes flere apps i den genre, og de er tilsvarende utvetydigt navngivet, eksempelvis Nude Bot, Naked AI og AI Porn Generator. Ud over afklædningen kan man iscenesætte den virtuelle krop i forskellige seksuelle stillinger som f.eks. "Doggy", "Blowjob" og "BDSM" (Itai Tech Ltd). Byström har brugt appen til at generere billeder, som hun i en periode fra 13. december 2023 til 1. april 2024 gjorde tilgængelig på platformen Sunroom, hvor hun solgte billederne "under det falske påskud, at de var ægte", samtidig med at folk kunne tale med en AI-genereret Arvida Byström (Byström, 2024, p. 9). Umiddelbart virker appen primært på kvinder, og vores forsøg på at få den til at behandle et fotografi af en person med skæg gav ham kvindelige kønsorganer, hvilket understreger appens typiske formål: at afklæde kvinder.¹

Platformen Sunroom tilbyder et onlineunivers, hvor brugere kan mødes om erotisk og seksualiseret indhold (Sunroom). Den er bygget efter samme princip som mainstream platforme, hvor alle med en konto kan uploade eget materiale og tilgå det, som andre brugere har skabt – f.eks. Instagram til billeder og video, YouTube til video, Ravelry til håndarbejde, Tinder til dating, og OnlyFans til porno og seksuelt indhold. På nogle af disse platforme gør det en forskel at være betalende bruger, f.eks. kan man lave flere 'superlikes' i Tinder og således komme hurtigere til kontakt. I OnlyFans kan man betale for en samtale eller for personliggjort indhold, og når en bruger betaler for særydelser eller giver applaus og ros som små donationer, bliver det til indkomst for skaberen. Sunroom fungerer i princippet meget som OnlyFans, men er målrettet et ønske om at skabe en anden slags blik end det maskulint dominerende, idet man "har til formål at tilbyde kvindelige og nonbinære skabere et sted, hvor de kan tjene penge på deres indhold." (White, 2022). Sunroom er skabt af nogle af de samme folk, som lavede henholdsvis datingappen Hinge samt den feministiske datingapp Bumble, hvor mandlige brugere aldrig kan skrive først, men skal afvente modpartens henvendelse. Der er i Sunroom altså et artikuleret ønske om at skabe et rum for flere slags seksualiteter, interaktioner og typer af indhold, og man ser et ønske om en forretningsmodel, der er bygget på samme principper som andre platforme (at man kan købe sig til flere muligheder for interaktion med andre brugere) men samtidig med et blik for kønnede magtforhold. Det er et oplagt sted at placere et kunstprojekt, der vil undersøge, hvad AI gør med køn, seksualitet og et begærsfyldt blik.

Byström reklamerede selv for Sunroom-platformen på sin Instagramprofil 13. december 2023, hvor hun skrev, at det vil være lettere at være i dialog med hende der, og at hun vil dele en række nøgenfotos, som ellers ville få hende shadow-banned og censureret på Instagram, da Instagram ikke tillader nøgenhed på sin platform (Byström, Instagram 13. december 2023). Cirka tre måneder senere, ved projektets afslutning 1. april 2024,

skriver hun på Instagram, at hun har solgt AI-genererede nøgenbilleder af sig selv i fire måneder for omkring 10.000 USD, og at hun nu udgiver dem i bogen *In the Clouds*. Hun beskriver selv processen i et opslag fra denne dato:

Sidste år fandt jeg en hjemmeside, der hævdede, at den kunne "afkl3de hvem som helst". En hjemmeside, der med få klik genererer en forestillet, nøgen AI-krop der, hvor tøjet tidligere var. Jeg har solgt disse billeder gennem en platform, der minder om OnlyFans, hvor abonnenterne har chattet med en AI-"version" af mig (...). Da jeg opdagede undr3ss hjemmesiden, tænkte jeg: Okay, folk vil tjene penge på AI-nøgenbilleder uden tilladelse – hvad hvis jeg selv tjener penge på mine egne tilladte AI-nøgenbilleder? Det føltes også interessant at undersøge, hvordan folks opfattelse af nøgenbillederne ville ændre sig før og efter, de fik at vide, at det ikke var min "rigtige krop". (...) Igennem processen har jeg haft meget modstridende følelser omkring det hele, og jeg er stadig ved at bearbejde mine følelser. Ind imellem har jeg været enormt glad for, at jeg ikke selv har skullet chatte med folk, selvom jeg har overvåget samtalerne og kopieret hver eneste besked ind, så jeg har også oplevet, hvordan nogle mennesker har åbnet sig på virkelig søde måder, mens andre har opført sig på måder, jeg virkelig har hadet. (Byström, Instagram 1. april 2024)

Opslaget får en række vrede kommentarer fra Instagrambrugere, der brokker sig over de penge hun har tjent på "art fraud", som de mener retteligt bør tilfalde de sexarbejdere, som hun har "gamified". Vi har ikke længere adgang til Byströms performance på Sunroom platformen, så vi kan ikke undersøge, om der er overlap mellem hendes følgere på Sunroom og Instagram, men kommentarerne på Instagramopslaget, hvoraf en god del umiddelbart ser ud til at være fra kvindeligt iscenesatte profiler, peger på, at Byströms AI-fakes har overskredet nogle grænser. Ved første blik er det måske de 10.000 USD, hun har tjent på 'falsk' grundlag, men ville 'ægte' pornografi være mere ærligt? Eller skyldes forargelsen snarere, at hun har brudt en form for autenticitetskontrakt med sine AI-fakes?

Byström blander sig ikke i kommentarerne på det pågældende opslag, men dagen efter poster hun et nyt 'reel', der demonstrerer en række 'før' og 'efter' billeder, dog censurerede, så de ikke også forarger Instagrams algoritmer – hvad der er tilladt (og forventet) på Sunroom er jo ikke tilladt på Instagram. Det kan være et forsøg på at forklare sig oven på kritikken, men kan også være en undersøgelse af betydningen af at forstå teknologiens forandringer. Hen over billederne siger hendes AI-generede stemme: "Jeg har solgt AI-genererede nøgenbilleder af mig selv. Folk har også chattet med en AI-version af mig. Jeg tror, nogle har holdt mere af min AI-person, end de ville have brudt sig om den ægte mig, men de vidste ikke, at det var AI". Ud over muntre og lumre kommentarer, spørgsmål til og refleksioner over processen samt rosende kommentarer

er der én kritisk kommentar, som Byström svarer på. Profilen @anklefeathers spørger, hvordan hun forholder sig til det 'klamme' i at profitere på AI billeder, som er genereret af høstede billeder af andre kvinders kroppe? Byström svarer, at det er en gangbar kritik af hele AI-branchens afhængighed af såvel høstet data som underbetalte arbejdere, men at det egentlig ikke er begrænset til AI, idet det er et systemisk problem i hele samfundet, hvor nogle få firmaer har opnået monopolstatus (Byström, Instagram 2. april 2024).

Byströms projekt benytter sig kort sagt af en række platforme, Undress.app, Sunroom.so og Instagram, hvor det er kendetegnende, at hun virtuost benytter platformenes funktionaliteter og begrænsninger. Undress.app bliver oplagt brugt kritisk udforskende, som en måde at lave AI-fakes på, samtidig med at det undersøges, hvilket blik appen og GenAI mere generelt kaster på den nøgne kvindekrop, herunder hvordan dette blik genereres som kulturelle klicheer om det maskuline blik på sexede kvinder. Sunroom.so bliver brugt til at performe det for et publikum, som ikke umiddelbart ved, at det er AI-fakes, selvom nogle af kommentarerne gengivet i bogen afslører deres mistanke. Instagram bliver brugt som en primær offentlig platform, der peger på og reklamerer for de andre platforme, herunder den bog, som vi har adgang til.

In the Clouds – bogen

Platformene er en væsentlig del af Byströms værk, omend vores primære adgang sker gennem bogen *In the Clouds* samt Byströms Instagram. Det betyder dog ikke, at platformene dermed har mistet deres betydning for værket, blot at vi ikke har direkte adgang til at undersøge hendes brug af dem, ud over hvad vi kan ekstrapolere ud fra bogen, Instagram og vores undersøgelser af platformene. Bogen er det blivende værk efter online-performancen er slut, og i det omfang, at Instagram ikke fjerner Byströms opslag (jf. hvad platforme har ret til med brugeres data), kan man også genfinde materialet der.

Bogen er en paperback med blankt sort cover og lyserød skrift i en stil, der peger på kiosklitteratur. Coverets æggeformede udskæring er pikant men præcis, og navlepiercingen er i samme stil som det smykke, der holder bogen sammen. Når man åbner bogen, bliver man således aktiv medskaber af en slags peep-show, hvor man, med ansigt og hænder spejlende i coverets blanke overflade, efterhånden kan åbne bogen, hvor den nøgne kvinde bag coveret viser sig at have Byströms ansigt. På de følgende sider er de tre føromtalt essays, hvorefter bogen består af billeder fra projektet samt dele af dialogen mellem medlemsbrugere af Sunroom og ArvidaAI. ArvidaAI er en chatbot trænet på tekster af Byström med en stemme trænet på hendes stemme. Ifølge hende selv fungerer den ikke automatisk, men blev i performancen på Sunroom fodret af Byström, således at hun kopierede outputtet fra chatbotten ind i stemmemodellen. Hun var altså til stede bag teknologierne med mulighed for at redigere teksterne fra ArvidaAI, samtidig med at det gav hende en distance til kommunikationen og stemmen.

En tilsvarende distance har hun til de genererede billeder. Som både en bruger og hun selv bemærker, så er brysterne på billederne større end hendes egne, og det er også tydeligt at Undress.app er trænet på pornografiske billeder, hvilket Byström eksemplificerer i et interview: "Den er tydeligvis trænet på pornografiske billeder, for på de billeder, hvor det ser ud som om, jeg bliver kneppet med en dildo, holder jeg faktisk bare dildoen foran mit undertøj eller hvad jeg nu har på" (Yalcinkaya, 2024). Billederne porno-perfektioneres med andre ord gennem brugen af Undress.app, og bogens billeder rummer en form for fortælling fra relativt konventionelle nøgenbilleder over billeder med diverse rekvisitter (sværd, rustning, beklædningsgenstande, blitzende telefoner, etc.) til billeder med penetrerende dildoer. Sidst i bogen bliver billederne i stigende grad surrelle og monstrøse, det begynder med en ekstra brystvorte og tøjdele, som er mere eller mindre groet sammen med huden, og ender med kroppe med ekstra bryster, bryster på ryggen samt kroppe i umulige stillinger. Bogens uddrag af dialogtekster er dels uddrag af 'sexting', erotiske dialoger, men der er også elementer, hvor brugerne diskuterer skønhedsideal, brugen af fotoredigeringsværktøjer og AI samt forholdet mellem det ægte og det iscenesatte eller falske. Paradoksalt nok bliver de mest surrelle billeder vist efter "user37" har bemærket, at "Jeg kan virkelig godt lide, hvor naturlig din krop ser ud, og hvordan lyset er fanget. Det er virkelig smukt." (Byström, 2024, unpag.).

Både ift. chatbotten og billederne er det aldrig helt tydeligt, hvad der er AI, og hvad der ikke er AI, og man skal analysere, gætte og fortolke sig til det meste. Men det er en del af pointen: hvis man tager Byströms ord for gode varer (hvilket vi vælger at gøre her), så er AI en måde at 'gå i rolle' på: hun performer en bestemt rolle, hvori hun bruger sig selv, men det er også en rolle, hvormed teknologi, æstetik og kultur undersøges.

Det kønnede AI blik

Bogen er en invitation ind i Byströms intimt iscenesatte rum, fra man åbner den vha. navlepiercingen til den gradvise udvikling i billeder og tekster. Som en kunstnerisk refleksion over det kønnede blik, og hvordan det er indlejret i og struktureret af AI og platforme, er der meget andet på færde end blot pornografi, men det pornografiske indhold skærper blikket med sin kobling af iscenesættelse, kropslighed og kønnede magtstrukturer. Som filosofen Slavoj Žižek reflekterer over i sit bidrag "A Fake That Is Definitely Not Deep", bliver kvinden i hardcore porno ekstra ydmyget af, at hun skal se ud, som om hun nyder det, hvilket bliver endnu tydeligere i den mere refleksive realisme i første-persons-kamera porno, hvor aktørerne konstant henvender sig til kameraet, i Žižeks analyse på meget selvbevidst og nærmest ironisk vis: "[S]elve den narrative fiktion undergraves, vi bliver hele tiden mindet om, at vi ser en iscenesat optræden – som om det skal beskytte os mod faren ved at blive for involveret i det, vi ser." (Žižek in Byström, 2024, pp. 26-27).

Pornografiske og erotiske billeder er selvfølgelig altid performative. I Žižeks analyse ser vi det i hans understregning af mandens ofte underordnede og anonyme rolle – han er basalt set en krop med en stiv pik – hvilket tydeliggør, at seksualakten ikke handler om de medvirkende selv. Tilsvarende skriver kunsthistoriker Rune Gade om pornografiens "cum-shot", at manden kommer uden på kvindens krop for at synliggøre det, som ellers ville være usynligt, hvilket også er et motiv i kunsten (Gade, 1997). Gængse pornobilleder forventer en indlevelse og en '*suspension of disbelief*', som de også inviterer til via kropsholdninger, blikke, flirt og undertiden afvisende gestus. Byström behersker tydeligvis dette billedsprog som model og som en attraktiv kvinde, der er vant til at blive lagt mærke til, hvilket er tydeligt på mange af de ansigtsudtryk, som bogen rummer, og som vi må gå ud fra er uredigerede. Hun iscenesætter sig med fuldt overlæg i sexede stillinger, dels for at opnå en sensuel, erotisk og undertiden pornografisk virkning, dels for performativt at undersøge generativ AIs betydning for denne virkning.

På denne måde lægger Byström sig i forlængelse af, hvordan (nøgne) kvinder ofte er blevet fremstillet i kunsthistorien gennem et maskulint blik. Siden Laura Mulvey udviklede begrebet om *the male gaze* i 1975, har feministisk kunstkritik haft en central pointe om, at film ofte betjener et heteroseksuelt maskulint blik, der objektgør kvinden:

I en verden styret af seksuel ubalance er nydelsen ved at kigge blevet opdelt mellem aktiv/mandlig og passiv/kvindelig. Det bestemmende maskuline blik [male gaze] projicerer sin fantasi over på den kvindelige figur, som formes derefter. I deres traditionelle ekshibitionistiske rolle bliver kvinder både betragtet og fremvist, og deres fremtræden er kodet med stærk visuel og erotisk virkning, så de kan siges at konnotere en "til-at-blive-set-hed". Kvinden fremstillet som seksuelt objekt er det centrale tema i det erotiske skuespil: fra pin-ups til striptease, fra Ziegfeld til Busby Berkeley fastholder hun blikket, spiller op til og symboliserer mandligt begær. (Mulvey, 1975, p. 11)

Mulveys samtidige, den engelske kunsthistoriker John Berger, skrev i sin klassiker *Se på billeder* (*Ways of Seeing*), at mandens fremtræden gennem kunsthistorien udtrykker en "magt han udøver over andre", mens den ofte mandlige kunstners fremstilling af kvinden udtrykker "hendes indstilling til sig selv og hvad der kan gøres og ikke gøres med hende." (Berger, 1984). Bergers følgende fremstilling kan synes firkantet, men skal ses som led i en iagttagelse af kvindefremstillinger i kunsthistorien, samt hvordan de siger noget om kønnede blikke:

At fødes som kvinde har betydet at fødes i mandens varetægt i et tilmålt og begrænset rum. Kvindens ydre fremtoning har udviklet sig som resultat af hendes opfindsomhed under formynderskab i dette afgrænsede rum. Men prisen har væ-

ret en spaltning af kvindens person. En kvinde må uopholdeligt betragte sig selv. (...) Således kommer hun til at anse beskueren og den beskuede i sig selv som de to grundlæggende, men altid skelnelige bestanddele af sin identitet som kvinde. (...) Man kunne forenkle det ved at sige: mænd handler og kvinder optræder. Mænd betragter kvinder. Kvinder ser sig selv blive betragtet. Dette er bestemmen- de ikke blot for de fleste forhold mellem mænd og kvinder, men også for kvindens forhold til sig selv. Beskueren i kvinden selv er mandlig, den beskuede kvindelig. Således gør hun sig selv til en genstand – og frem for alt en visuel genstand: et skue. (Berger, 1984)

Som kulturjournalisten og redaktøren af *British Journal of Photography* Marigold Warner skriver i en artikel om bølgen af nøgenselfies, hvor hun bl.a. nævner tidligere værker af Byström, så forekommer Bergers analyse stadig gyldig mere end 50 år senere. Dog har den digitale demokratisering af fotografiet samt selfiens opkomst og popularitet med forsidekameraer på mobiltelefoner også ændret kvinders relation til sig selv og egen fremtoning, anfører Warner. Warner bemærker videre, at hvor nøgne kvinder i kunst- historien typisk har været fremstillet på kunstnerens præmisser og er blevet betragtet af kunstner og beskuer, er kvinden i en nøgenselfie "nøgen på egne præmisser, i sit eget rum og under sit eget blik. Faktisk skabte selfie-kulturens hastige fremkomst i det 21. århundrede en ny måde at se på – en, hvor subjektet har fuld kontrol over, hvordan deres krop bliver fremstillet" (Warner, 2022). Den norske forsker i digital kultur Jill Walker Rettberg har en tilsvarende pointe, når hun peger på, at man kan se selv-repræ- sentationer som en måde at generobre fotografiets magt på i en 'quantified self'-kultur (Walker Rettberg, 2014).

Det er dog ikke først med det 21. århundredes digitale kunst og kultur, at subjektet søger at tage kontrol over fremstillingen af eller adgangen til sin krop. Byströms pro- jekt er indlejret i selfiekulturen, men er samtidig klart forbundet til de opgør, som ikke mindst kvindelige kunstnere gennem tiden og tydeligt siden 1960'erne har taget med de primært mandlige kunstneres objektiverende repræsentationer af kvindekroppen (se f.eks. Jacobsen, et al., 2015; Paldam, 2022). Oplagte paralleller er performancekunstnere som Marina Abramović (f.eks. *Rhythm*-serien, 1973-74), Yoko Ono (f.eks. *Cut Piece*, 1964) og Valie Export (f.eks. *Tapp- und Tastkino*, 1968), der stillede deres krop til rådighed for tilskuerne på ofte provokerende vis og med risiko for overgreb eller voldsomme skader, hvormed de på den ene side underlagde sig tilskuernes vilje, og på den anden side netop selv havde bestemt regler og rammer. Også danske kunstnere har gennem tiden tematiseret den kvindelige krops tilstand, vilkår og ikke mindst udsigelseskraft; vi ser det eksempelvis i Lene Adler Petersens performances (f.eks. *Uddrivelsen af templet / Nøgen kvindelig Kristus*, 1969), i Kirsten Justesens oeuvre og i Gudrun Hasles krops- kort-værker, hvor særligt "Kirsten Justesen" (2015) synliggør det kunstneriske, kropslige

og emotionelle arbejde udført af de tidlige feministiske (performance-)kunstnere, som Justesen tilhører, og understreger samtidskunstens afhængighed heraf.

Med det *in mente* er det et åbent spørgsmål, hvorvidt kontrollen skifter så radikalt, som Warner-citatet antyder. For det første lever det gamle blik nok videre indlejret i det nye, hvilket vi vender tilbage til nedenfor, og det er klart, at i det omfang, at nøgenselfies har et emancipatorisk sigte, så er det et helt andet end i den tidligere feministiske kunst. For det andet møder de nøgne selfies andre begrænsninger i form af censur på Instagram og andre online platforme, hvilket også nævnes af Warner og italesættes af Byström som årsag til hendes skift til Sunroom. Der er altså stadig begrænsende rammer, de har blot en anden form (Pold, 2024). Byström har i en tidligere udgivelse, *Pics or it didn't happen* (2017) tematiseret, hvordan Instagrams retningslinjer (kaldet community guidelines) medfører, at billeder, der synes for seksuelle og nøgne, fjernes fra Instagram, også selv om de ikke er tænkt sådan. Udgivelsen er en samling af hundredvis af fotografier, som brugere har fået fjernet af Instagram, og ved at være et katalog over de forbudte billeder bliver bogen således til "en samtale om kroppe – specifikt, hvilke kroppe der opfattes som 'farlige', og hvilke der opfattes som 'ufarlige' (...) hvad der betragtes som acceptabelt og normalt i den aktuelle kultur" (Byström and Soda, 2017, p. 16).

I Warners artikel er Byström repræsenteret af et billede, hvor telefonen dækker ansigtet med en kraftig blitz-effekt, en form for billede, der også er repræsenteret i *In the Clouds* (se Ill. 2). Billedstilen demonstrerer tydeligt, at hun selv producerer sin fremstillingsform, at det er hendes blik – her medieret af et spejl – som konstituerer billedet, og at hun behersker sit eget rum. At blikket er skjult bag kameraets blitz peger dog også på kameraets og platformenes teknologisk medierede, udleverende blik, og billedet peger i det hele taget i flere retninger; herunder fungerer det også som en iscenesættelse af det pornografiske maskuline blik. I tråd med billedsproget i mainstream porno kan det lange sværd ses som en fallosmetafor, der iscenesættes som seksuelt ophidsende med et lyserødt silkebånd, der trykker sværdet tæt ind til den nøgne krop, placeret så det er i berøring eller næsten i berøring med ansigt, bryster og vulva. Sværdet er samtidig en beskyttelse og et magtinstrument, hvis ikke ligefrem en kastration af det mandlige begær, som afskæres fra sit fokus og forsvindingspunkt. Alt dette forstærkes af den nøgenhed, som er tilføjet af GenAI. Billedet kan med sin sammensætning af forskellige teknologiske, genererede, pornografiske og kulturelle blikke aflæses som en undersøgelse af og kommentar til de teknologiske og seksuelle linjer, der som ortogonaler fører ind i billedet og danner dets konstruktion.

Fjerdebølgefeministiske taktikker

I det meste af Byströms virke har hun brugt skønhedsidealiser og kønsnormer som æstetisk materiale, både i sin kunstneriske praksis, hvor hun fra 2010'erne var aktiv på

ILL. 2 — Arvida Byströms billede af en nøgen krop med blitz og sværd
Genereret billede bragt i *In the Clouds*. Bragt med tilladelse.

platforme som Tumblr og Instagram, og i sin modelkarriere, hvor hun bl.a. har reklameret for Adidas og H&M i en uperfekt fremtoning med ubarberet kvindekrop, udvasket lyserød hårfarve og meget lidt make-up. På tværs af medier fremstår Byström i sine billeder ofte både feminin og queer, og næsten altid med en seksualitet, der er udfordrende og udstråler agens. Den kunstneriske praksis bliver en måde at tage kontrol over det kønnede blik på, som Torben Sangild bemærker, fordi hun "i tråd med fjerdebølgefeminismen leger (...) bevidst og aktivt med de seksuelle koder i en dobbeltbevægelse af objektivering og empowerment" (Sangild, 2023, p. 37).

Konteksten for *In the Clouds*-projektet er således Byströms kontinuerlige engagement med fjerdebølgefeministiske taktikker, hvor sociale medie-platforme bl.a. anvendes aktivistisk til at afsøge og udfordre sexismen og det maskuline, herskende blik. Fjerdebølgefeminismen viderefører de tidligere bølgers insisteren på kvinders selvstændighed og seksualitet, men tilføjer intersektionelle forståelser af diversitet og inklusion og opererer

ikke mindst i en digital virkelighed, hvor man indoptager, men også genforhandler, mediernes og pornografiens billedsprog og dermed kvindeopfattelse.

Det bliver således en feministisk pointe at gå ind i den kropspolitiske position på en måde, hvor man sætter sin egen krop i spil uden dermed at afgive kontrollen og overgive sig fuldt ud til magten i den andens begærlige blik. Målet er at bevare begæret men at frisætte eller forhandle den magt, der følger med. Vi ser tilsvarende interesse for genforhandlinger af visuelle og seksuelle magtforhold i den danske kunstner Maja Malou Lyses praksis, eksempelvis når hun i værket *MM* (2024) tager til Hollywood for at købe et berømt billede af Marilyn Monroe fra Hugh Hefners bo, hvorved hun frigør Monroe fra Hefners greb. Samtidig skriver Lyse dagbog om, hvordan hun indskrives sig på en ubekvem facon i hele denne Playboy-kontekst. Hun bliver i et interview spurgt, hvordan vi kan blive fri af Playboys ufrie billedkultur, og svarer: "Uha, det hurtige svar er, at vi nok ikke kan blive helt fri for det. For at opnå 100 % frihed skulle man næsten være født på Mars. Men det betyder ikke, at vi ikke kan nyde og finde glæde i vores begær, selvom det til tider kan føles mere indkodet end autentisk" (Jakobsen, 2024). Også den britisk-græske kunstner Erica Scourti har sat sig selv i spil for at undersøge grænserne for platformenes visuelle kultur bl.a. i værket *Body Scan* (2014), hvor hun tog billeder af sin mere eller mindre nøgne krop med en smartphone-app, som er beregnet til at shoppe online ved at tage fotos af ting, man ser i sine fysiske omgivelser (Scourti, 2014). Scourti demonstrerede i sin performance, hvordan appen på den ene side hurtigt tilbød at købe varer, der ville understrege en seksualiseret krop (f.eks. blondetrusser, brystkirurgi og hårfjerningscreme), men på den anden side smed hende ud, når hendes krop blev for seksuel. Lyse og Scourti sætter sig begge, som Byström, i det objektiverende blik position og fremhæver dermed dets betydning og 'måde at se' (jf. Berger) kvindekroppen og dens seksualitet på. Byströms bidrag er derudover at tilføje GenAI og en pornografisk kontekst til ligningen.

Konkret er Byströms brug af Undress.app en slags genforhandling af dens funktionalitet, som åbenlyst lægger op til, at brugere kan lave skjulte nøgenbilleder af andre uden deres samtykke. Appen kan naturligvis bruges på billeder af en selv, som Byström gør, men en oplagt anvendelse er at bruge den til overgreb i varierende styrker (fra misforstået sjov og til *fake porn*, herunder falsk hævnporno), og det bliver gjort vha. en AI, der er trænet på pornobilleder (der også er fake virkelighed).

Med Byströms projekt bliver det tydeligt, at en taktik til at genforhandle sig selv i det pornificerede AI-univers, som Undress.app (og tilsvarende tjenester) opbygger, er at prøve at glitche det maskuline blik, som den er trænet på (jf. Gades ejakulationsmotive). En glitch er en slags digital fejl, som bevirker et forvrænget udtryk. Samtidig er det blevet til en æstetik, hvor kunstnere og musikere bruger de digitale fejl til at skabe et nyt, maskinelt-digitalt udtryk, der fremviser teknologiens materialitet, som når en cd går i hak, eller et billede går til i digital støj. Byströms projekt udfører en kritisk afdækning

af teknologiens muligheder for at skabe ulykke og udnyttelse, men det er også en måde at betragte på, hvordan AI betragter kroppen, og så bruge det blik som kunstnerisk materiale – à la Lyses bemærkning om, at vi ikke kan undslippe Playboy-blikket, men vi kan arbejde i og med det. Og udforskningen af hvordan man 'indefra' kan arbejde med og mod GenAI er et klart sigte med Byströms bog, hvorfor hun også benytter glitch-æstetik, hvilket vi vil uddybe i det følgende.

AI-glitch

I den sidste del af bogen bliver billederne som nævnt glitchede og surrelle, med billeder hvor tøjet hænger fast på kroppen, og kroppene bliver monstrøse, samtidig med at islet af det pornografiske begær bibeholdes. Der skabes en spænding mellem det pornografiske og det monstrøse, som Byström selv hævder at identificere sig særligt med: "De mærkelige billeder føler jeg mig mere forbundet med – som mig selv. (...) Jeg håber virkelig, at nogle vil onanere til [bogen], især til de virkelig sære fotos." (Yalcinkaya, 2024). Et godt eksempel er Ill. 3, hvor man ser en konventionelt perfekt kvindekrop, hvor

ILL. 3 — Arvida Byström, billede af ryg med bryster, numse og g-streng. Genereret billede bragt i *In the Clouds*. Bragt med tilladelse.

ILL. 4 — Arvida Byström, billede af ryg med bryster samt numse og/eller vulva med let penetrerende pik/dildo. Genereret billede bragt i *In the Clouds*. Bragt med tilladelse.

brysterne imidlertid sidder på ryggen, hvilket peger på det pornoperfekte blik, som er indlejret i Undress.apps GenAI, og på, hvordan det er forskudt eller *queered*. På den ene side er det klart et erotisk billede, på den anden side sidder man som tilskuer og undrer sig over, hvordan det billede opstod, og hvordan Byström har manipuleret Undress.app til at skabe et billede, der både ser naturligt ud og overskrider det naturlige. Hvor dette billede afspejler et 'smukt' monster, er der andre billeder som Ill. 4, hvor det monstrøse og glitchede bliver mere fremtrædende, og hvor spørgsmålet om, hvordan billedet er fremstillet, bliver endnu mere påtrængende.

I Byströms tilfælde er glitchen, at Undress.app – i sin iver efter at omskabe personen til en pornoperfekt krop – misforstår kroppen. For på de sidste billeder i bogen vokser der ekstra bryster frem, kønsorganer vokser sammen, og det pornografiske overdrives til et niveau, hvor det bliver surreelt og monstrøst. Undress.apps intentionelle bias bliver på den vis overmåde synlig.

Byström demonstrerer AI'ens pornoficerende blik på kvindekroppen *ad absurdum* og hinsides den normative krop. I bogmanifestet *Glitch Feminism* skriver kurator og forfatter Legacy Russell om forholdet mellem køn, identitet, etnicitet, materialitet og det digitale rum med fokus på, hvordan glitch kan bruges som en feministisk og frigørende strategi, der skaber plads til andre kroppe: "Glitch-feminisme (...) kan ganske bogstaveligt bevæges hen imod at legemliggøre det digitale som en æstetik og dermed yderligere udviske grænsen mellem krop og maskine" (Russell, 2020, p. 43). Russell argumenterer for, at man kan tænke glitch som "en modstandsform mod kroppens sociale og kulturelle rammesætning" og som en "taktisk strategi" (Russell, 2020, pp. 91-2). Samtidig er det en strategi, der synliggør det digitale:

Helt bogstaveligt synliggør en glitch i en teknologisk sammenhæng den "digitale hud" og minder os om maskinens fejlbarlighed og tilstedeværelsen af dens hardware ved at afsløre dens kanter og samlinger. Set gennem en mere figurativ linse afslører tilstedeværelsen af fejl offline – som en ugenkendelig krop, en krop uden navn – sprækker i den tilsyneladende glatte fortælling om kønsbinaritetens absolutte bestandighed og blotlægger den som en nøje konstrueret fiktion. (Russell, 2020, p. 102)

Med de sidste glitchede billeder bryder Byströms fortælling om, at hun ville vise nogle mere afklædte billeder af sig selv i Sunroom, endegyldigt sammen. Samtidig folder projektet sig ud som et mere grundlæggende teknologikritisk og feministisk projekt, der også genfortolker den iscenesættelse, som udgøres af platformen Sunroom. Som medieforskeren Tarleton Gillespie har peget på, er platforme en form for diskursiv tildækning af konflikter mellem brugere, indholdsskabere, platformsoperatøren og eventuelle annoncører (Gillespie, 2010). I de kunstnerisk glitchede billeder bliver det

ILL. 5 — Arvida Byström, billede af kvinde med ekstra torso, der tilsyneladende stimulerer kvinden seksuelt. Genereret billede bragt i *In the Clouds*. Bragt med tilladelse.

tydeligt, at Byström genforhandler kontrakten mellem platformen, dens brugere og sig selv, samtidig med at hun peger på, hvordan kroppen allerede er platformiseret.

Flere af de citerede brugere i bogen bifalder det og spørger til, hvilke services og teknologier hun bruger, hvilket peger på, at de accepterer præmissen og/eller er med på, at det er en kunstnerisk performance, men en bruger advarer hende. Han er OK med, at hun leger med fotoredigering men råder hende til ikke at overdrive det: "Jeg er bange for, at hvis det er tilfældet, gør du vel det samme med kusebillederne (som folk betaler en del penge for). Igen, det er ikke for at lave drama, men folk kan godt ende med at blive sure og vende det imod dig (ikke kun her, men også på dine andre sociale medier)." ArvidaAI svarer, at det er sødt, at han tænker på hende: "Men bare rolig, jeg er helt autentisk – på min egen måde." Som vi så ovenfor, er der også brugere på Instagram, der protesterer over hendes reformulering af platformskontrakten på Sunroom.

Afrunding – Genforhandlet GenAI

Som GenAI-bot placeret i en erotisk platform peger ArvidaAI på en form for autenticitet under forandring. Autenticiteten er tydeligt medieret og er dermed også et udtryk for relationerne mellem platformen, det pornografiske blik og den indbyggede generative AI i Undress.app. Ill. 5 kan læses som en slags metafor for, hvordan Byström benytter de forskellige medieringer til at underlægge sig det pornoficerende blik med en vis nydelse som et bevidst kropsligt og seksuelt blikfang, samtidig med at hun udfordrer dette blik og gør det til sit eget. På billedet ser vi to kvindekroppe, der er vokset sammen i en typisk Byström positur, hvor den mindste kvindekrop ser ud til at seksuelt stimulere den anden. Det er formodentlig fremstillet ved, at hun har inddraget sin specialproducerede silikonesexdukke Harmony i kameravinklen, hvorefter Undress.app tilføjer resten.² Billedet udstiller på den måde den begærskontrakt, hun indgår i, og hvordan hun genforhandler den i sin iscenesættelse.

Et vigtigt aspekt i projektet er, at Byström, der har det som en del af sin kunstneriske profil/praksis at bruge sin egen krop i undersøgelse af visuelle kulturer, undersøger en visuel AI-genereret pornoficeret kultur ved at sætte sin egen krop i spil. Det er med kroppen og det udtryk, hun bærer med sig, at hun kunstnerisk undersøger AI og på den måde viser, hvordan kroppe som hendes cirkulerer i de automatiserede systemer, der er bygget på vores egen visuelle kultur. Forholdet mellem modstand og begær går igen i Byströms virke, og det 'dobbeltblik' finder vi allerede i rammesætningen af læseoplevelsen, hvor man ud- og opfordres til at bevæge sig ind på hendes 'territorium': efter at have skruet en piercing fra hinanden bliver man som det første mødt af hendes nøgne men ikke seksuelt underdanige figur. Det står hurtigt klart, at *In the Clouds* eksperimenterer med et kunstnerisk udtryk, hvor seksualitet og køn ikke er skamfuldt, men tværtimod er en slags udfordring af, hvad der opfattes som sexet, hvad der ser sexet ud, og hvordan man kan agere på en seksualiseret softwareplatform ved at træde ind i den med henblik på at undersøge, hvad den gør, og hvad den består af.

Med *In the Clouds*, herunder den platformsmedierede onlineperformance, som beskrives heri, bruger Byström de forskellige involverede teknologier til at betragte AI betragte sig selv. Og med den viden søger hun at finde et sted, hvorfra man kan gentillegne sig dette blik. På den måde er projektet både kritisk og approprierende i sin aktive udleven af fjerdebølgefeminismens pointe: vi kan gøre ethvert blik til vores eget. Det gælder også for generativ AI. •

Tak til Arvida Byström for tilladelse til at reproducere billeder fra bogen. Tak til anonym fagfællebedømmelse for grundig læsning, gode kommentarer og forslag. GenAI platforme som f.eks. Undress.app og ChatGPT er blevet anvendt som del af undersøgelsen og til hjælp med oversættelser, som er lavet af forfatterne, med mindre andet er angivet. Forskningen er støttet af Danmarks Frie Forskningsfond., grant ID 10.46540/4256-00095B

SUMMARY

Artificially Nude

Re-negotiating GenAI in Arvida Byström's In the Clouds

The Swedish artist Arvida Byström published *In the Clouds* in 2024. In this article, we analyze the artistic project and publication as a fourth-wave feminist examination of AI-generated imagery. Utilizing the app *Undress* to produce photorealistic nude images of her "AI-self," Byström investigates how generative AI (GenAI) and digital platforms create and reinforce a sexualized, heteronormative masculine gaze on the female body. Combining performative experiments, audience interaction on the platform Sunroom, and a visual progression from pornographic ideals to glitch aesthetics, Byström explores how GenAI can function as a means for critique, subversion, and emancipation. The article discusses how Byström's artistic approach challenges traditional notions of authenticity, desire, and pornification. Through appropriating technological and visual codes, she reclaims agency of her digital representation. Situating her project within broader artistic contexts and theories concerning the digital gaze, platform culture, and glitch aesthetics, we argue that *In the Clouds* critically exposes and creatively renegotiates the visual and cultural frameworks in which generative AI is enmeshed.

LITTERATUR

- Berger, John: *Se På Billeder*, København, Christian Ejlers Forlag, 1984 [1972].
- Byström, Arvida: *In the Clouds*, Arvida Byström et al. (eds.), Stockholm, Nuda, 2024.
- Byström, Arvida: *Instagram*, Meta <https://www.instagram.com/arvidabystrom/>.
- Byström, Arvida og Molly Soda: *Pics or It Didn't Happen: Images Banned from Instagram*, München, Prestel, 2017.
- Gade, Rune: "Ejakulationsmotiver" in *Tidens Former, Æstetikstudier*, 4., Carsten Madsen og Bodil Marie Thomsen (eds.), Aarhus Universitetsforlag, 1997.
- Gillespie, Tarleton: "The Politics of 'Platforms'" in *New Media & Society*, vol. 12, no. 3, 2010, pp. 347-64, DOI:10.1177/1461444809342738.
- Itai Tech Ltd: *Undress.App*, Itai tech ltd. <https://undress.app/>. Tilgået 17. marts 2025.
- Jacobsen, Ane Hejlskov et al.: "Kvinder I Kunsten (Temanummer)" in *Passepartout*, vol. 19, nr. 38, 2015.
- Jakobsen, Ole Bak: "Maja Malou Lyse: 'Billeder Former Vores Virkelighed'" (interview) in *Artmatter*, 2024, 20. september.
- Mulvey, Laura: "Visual Pleasure and Narrative Cinema" in *Screen*, vol. 16, no. 3, 1975, pp. 6-18, DOI:10.1093/screen/16.3.6.
- Paldam, Camilla Skovbjerg: "Humour as an Avant-Garde Strategy in Three Generations of Feminist Art: Kirsten Justesen, Hanne Nielsen & Birgit Johnsen and Maja Malou Lyse" in *A Cultural History of the Avant-Garde in the Nordic Countries Since 1975*, Benedikt Hjaranson et al. (eds.), Brill, 2022, pp. 322-40.

- Pold, Søren Bro: "Performing Profiling: Algorithmic Enunciation, Transgender Perspectives, and Ada Ada Ada's in Transitu" in *The Nordic Journal of Aesthetics*, vol. 33, nr. 68, 2024, pp. 64-87, DOI:10.7146/nja.v33i68.152365.
- Russell, Legacy: *Glitch Feminism: A Manifesto*, London, Verso, 2020.
- Sangild, Torben: "Kan robotter elske?" in *Teknokroppen*, Anna Schram Vejlbj et al. (eds.), Fuglsang Kunstmuseum, 2023, pp. 32-39.
- Scourti, Erica. "Body Scan" 2014.
- Sunroom, Inc: *Sunroom*, <https://sunroom.so/>. Tilgået 17. marts 2025.
- Walker Rettberg, Jill: *Seeing Ourselves through Technology: How We Use Selfies, Blogs and Wearable Devices to See and Shape Ourselves*, Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2014.
- Warner, Marigold: "Send Nudes" in *British journal of photography*, vol. 169, no. 7907, 2022, pp. 115-19.
- White, Kye. "How Former Hinge and Bumble Execs Built a New Platform Helping Women Make Money" *SmartCompany*, 8 March 2022, <https://www.smartcompany.com.au/business-advice/sunroom-women-money/>. Tilgået 17. marts 2025
- Yalcinkaya, Günseli: "Why Arvida Byström Is Selling Uncanny Ai-Generated Nudes" in *Dazed*, 2024, 3 april.

NOTER

- 1 Vi har udelukkende undersøgt gratisudgaven af Undress.app og har ikke undersøgt grundigere, om man f.eks. via betaling kan få den til at afklæde mænd også, men der findes naturligvis også AI-værktøjer, der er specialiserede i at afklæde mænd.
- 2 Harmony fik Byström produceret på en sexdukkefabrik i forbindelse med et tidligere projekt, og den er personligt tilpasset fra fabrikken, således at den minder meget om Byström selv (Sangild, 2023, pp. 32-39).